

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Józef Górny**

Warszawa, dnia 27 kwietnia 2010 r.

**Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka**

KNO-4100-02-01/2010
P/09/076

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę w Biurze Rzecznika Praw Dziecka (Biuro RPD) w zakresie wykonania w 2009 r. budżetu państwa w cz. 14 – Rzecznik Praw Dziecka.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 25 marca 2010 r., na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Panu Rzecznikowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie w 2009 r. budżetu państwa w cz. 14 oraz wiarygodność sprawozdawczości budżetowej i ksiąg rachunkowych.

W 2009 r. w cz. 14 zaplanowane dochody w wysokości 2 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 1,9 tys. zł, tj. w 95%, a zaplanowane wydatki w wysokości 6.445 tys. zł zrealizowano w kwocie 6.444,8 tys. zł, tj. w 99,9%.

Formułując pozytywną ocenę NIK uwzględniła w szczególności: rzetelne planowanie i realizację dochodów oraz terminowe ich odprowadzanie na centralny rachunek budżetu państwa; prawidłową realizację wydatków w kwotach ustalonych w planie po zmianach; dokonywanie zmian w planie wydatków budżetowych zgodnie z art. 148 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.), a także pełną realizację wniosków pokontrolnych, sformułowanych po kontroli wykonania budżetu państwa w 2008 r.

Rzecznik Praw Dziecka prawidłowo i zgodnie z art. 153 ust. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu w ramach kontroli finansowej przewidzianej w art. 47 ust. 1 ustawy. Prowadzone były również wstępne oceny przebiegu wykonania zadań, realizacji dochodów i wydatków oraz wstępne oceny celowości zaciągania zobowiązań, stosownie do postanowień art. 47 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wiarygodność ksiąg rachunkowych (w odniesieniu do rocznych i bieżących sprawozdań budżetowych) oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność funkcjonowania w Biurze RPD systemu kontroli finansowej. Ocena powyższa wynika z badania systemu rachunkowości, przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych oraz bezpośredniego badania 92 dowodów i zapisów księgowych o łącznej wartości 1.875,9 tys. zł, z tego 91 dowodów wybranych metodą statystyczną uwzględniającą prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji oraz jeden dowód wybrany celowo.

W trakcie kontroli stwierdzono uchybienia, polegające na: niewłaściwym zaewidencjonowaniu kwoty 102,1 tys. zł (tj. 1,6% wydatków), opóźnieniu w przekazaniu układu wykonawczego do Ministerstwa Finansów oraz nieopracowaniu rocznego planu kontroli wewnętrznej.

1. Biuro RPD wypłaciło byłemu pracownikowi kwotę 102,1 tys. zł w związku z prawomocnym wyrokiem sądowym, przy czym całą tę kwotę zaksięgowano w § 401 *Wynagrodzenia osobowe pracowników*.

Zgodnie z wymogami zawartymi w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 107, poz. 726, ze zm.) - część tej kwoty, dotycząca odszkodowania (tj. 88,8 tys. zł), powinna zostać zaksięgowana w § 459 *Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych*, kwota odsetek (6,6 tys. zł) w § 458 *Pozostałe odsetki*, a kwota kosztów procesu (6,7 tys. zł) w § 461 *Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego*.

2. Rzecznik Praw Dziecka przedłożył Ministerstwu Finansów układ wykonawczy budżetu na 2009 r. w załączeniu do pisma z dnia 16 lutego 2009 r. (nr GR/III/3110/2-2/2009/EP), tj. z opóźnieniem 16 dni.

Zgodnie zaś z art. 128 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, dysponenci części budżetowych przekazują Ministrowi Finansów w terminie 21 dni od ogłoszenia ustawy budżetowej szczegółowy plan dochodów i wydatków części budżetowej, zwany „układem wykonawczym”. Ustawa budżetowa na rok 2009 ukazała się 9 stycznia 2009 r. – tak więc termin przedłożenia układu wykonawczego upłynął 30 stycznia 2009 r.

3. W Biurze RPD nie opracowano planu kontroli wewnętrznej na 2009 r., do czego Biuro było zobowiązane zgodnie z § 5 załącznika do zarządzenia nr 26 Rzecznika Praw Dziecka z dnia 31 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia zasad i trybu przeprowadzenia kontroli wewnętrznej w Biurze RPD.

Czynności kontrolne, według ww. zarządzenia, powinny być dokonywane na podstawie rocznego planu kontroli, przy czym roczny plan kontroli powinien być opracowywany po zidentyfikowaniu i przeanalizowaniu zewnętrznego i wewnętrznego ryzyka związanego z poszczególnymi celami i zadaniami Biura RPD, dotyczącymi zarówno działalności całego Biura, jak i zadań realizowanych przez poszczególne jednostki organizacyjne.

W 2009 r. w Biurze RPD przeprowadzono cztery kontrole wewnętrzne, dotyczące: rejestracji podejmowania oraz zamykania spraw w systemie obiegu korespondencji (po dwie kontrole w maju i we wrześniu), ewidencji oznakowania i rozmieszczenia mebli w Biurze RPD oraz wypełniania kart drogowych i ich kompletności.

Rzecznik Praw Dziecka jako dysponent cz. 14 budżetu państwa, zgodnie z art. 124 pkt 9 ustawy o finansach publicznych, zgłosił do projektu ustawy budżetowej w ramach budżetu zadaniowego jedno zadanie: 16,5 - Ochrona praw dziecka, w tym prawa do życia i zdrowia, do wychowywania w rodzinie, do godziwych warunków socjalnych i prawa do nauki. Celem ww. zadania było zwiększenie skuteczności przestrzegania praw dziecka, które planowano osiągnąć poprzez cztery wykonywane w Biurze RPD działania, tj.: monitorowanie praw dziecka, informowanie o przysługujących prawach, podejmowanie interwencji w sytuacji naruszeń praw dziecka oraz upowszechnienie wiedzy na temat praw dziecka i sposobu postępowania w przypadku naruszeń.

Dla monitorowania osiągania celów ww. zadania zaplanowano wykorzystanie dwóch mierników, tj.: liczbę wpływających spraw do Biura RPD oraz wskaźnik świadomości

istnienia instytucji Rzecznika Praw Dziecka wśród dzieci. Ustalono, że w 2009 r. do Biura RPD wpłynęło 14.460 spraw, tj. o 4.860 więcej (o 50,6%) od liczby spraw zaplanowanych. Do zakończenia kontroli nie było wyników badań zewnętrznych odnośnie wskaźnika świadomości istnienia instytucji Rzecznika Praw Dziecka wśród dzieci. Z ustaleń kontroli wynika, że w 2009 r. w Biurze RPD nie zostały zmienione zasady dotyczące ewidencji operacji gospodarczych pod kątem zapewnienia ewidencji księgowej w podziale na poszczególne ww. działania budżetu zadaniowego.

* * *

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) kwalifikowanie wydatków budżetowych zgodnie z ustaleniami zawartymi w przywołanym rozporządzeniu,
- 2) terminowe przekazywanie układu wykonawczego do Ministra Finansów,
- 3) opracowywanie rocznych planów kontroli wewnętrznej.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Rzecznika o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Rzecznikowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadsyłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium NIK.